



de Bibliotheek   
Zoetermeer

**CKC** &  
**partners**



# Cultuureducatie met Kwaliteit

Doorlopende leerlijn dans  
Groep 1/2  
Lessenreeks 'verdieping'

Deze leerlijn is ontwikkeld door CKC & partners.

**Emotie**

# Informatie over 'Emotie'

Groep 1/2, lessenreeks 'verdieping', vier lessen van 45 minuten

## Doel van de lessenreeks:

Tijdens deze lessenreeks gaan we het hebben over de basisemoties (blij, bang, boos en bedroefd). Aan de hand van muziek, picto's, plaatjes en kleuren worden de leerlingen geïnspireerd om zich op verschillende manieren te uiten in beweging. Door middel van verschillende opdrachten ontdekken ze de emoties en leren ze zelf een keuze te maken voor hun eigen emotie en hoe zij die willen dansen. Daarnaast onderzoeken de leerlingen de begrippen langzaam en snel in combinatie met emotie.

## Materiaallijst:

- Algemeen: De mogelijkheid om muziek van internet af te spelen.
- Les 1: Muziek: [blij](#), [boos](#), [bang](#), [bedroefd](#) en [emotiedans](#).
- Les 2: Vier picto's met gezichtsexpressies van de emoties (zie bijlagen).  
Vier picto's met de lichaamshoudingen van de emoties (zie bijlagen).  
Muziek: [blij](#), [boos](#), [bang](#), [bedroefd](#) en Spiegelmix (losse bijlage).
- Les 3: Afbeeldingen: [bang](#), [boos](#), [blij](#) en [bedroefd](#).  
Muziek: [door de zaal](#), [uit de hoek](#), [slinger de slang](#), [volgen en nadoen](#).
- Les 4: Eventueel: pionnen en hoepels.  
Vier gekleurde vellen: grijs, geel, blauw en rood.  
Afbeeldingen: [bang](#), [boos](#), [blij](#) en [bedroefd](#).  
Muziek: [blij](#), [boos](#), [bang](#), [bedroefd](#), [uit de hoek](#), [stopdans](#).

### Les 1: De vier B's

|                               |                     |            |             |
|-------------------------------|---------------------|------------|-------------|
| Blij, boos, bang of bedroefd? | Hoe beweeg jij dan? | Emotiedans | Presentatie |
|-------------------------------|---------------------|------------|-------------|

Aan de hand van de vier b's (blij, boos, bang en bedroefd) ontdekken de leerlingen hoe ze zich kunnen uiten in dans. Door middel van bijpassende muziek ervaren de leerlingen de emoties nog beter waardoor ze aangespoord worden tot bepaalde bewegingen. De verschillende tempo's van de muziek zeggen ook iets over de emotie, waardoor de leerlingen ontdekken of je langzaam of snel beweegt bij een bepaalde emotie. Doordat de leerlingen verschillende bewegingen hebben ontdekt en onderzocht, krijg jij als leerkracht meer inzicht en inspiratie om bewegingen te bedenken die bij deze emoties horen, zodat je er een choreografie van kan maken.

### Les 2: Picto's

|             |                                           |                   |             |
|-------------|-------------------------------------------|-------------------|-------------|
| Wat is wat? | Rechtsom, linksom, ondersteboven en terug | Spiegel de emotie | Presentatie |
|-------------|-------------------------------------------|-------------------|-------------|

Aan de hand van vier verschillende picto's herhaal je de vier emoties die de leerlingen in de vorige les hebben behandeld. Met behulp van de picto's creëren ze een ander inzicht in

verschillende manieren van bewegen die met de desbetreffende emotie te maken hebben. Met behulp van verschillende elementen breiden ze hun dans uit op bijpassende muziek. Door de leerlingen te laten spiegelen, zijn ze aan het samenwerken en leren ze te geven en nemen oftewel aannemen wat de ander zegt en niet in discussie gaan.

### Les 3: Visje vrolijk, visje boos?

|                 |                  |                 |             |
|-----------------|------------------|-----------------|-------------|
| Plaatjes kijken | Hoe danst de vis | De vissenschool | Presenteren |
|-----------------|------------------|-----------------|-------------|

Aan de hand van plaatjes van vissen die een bepaalde emotie uitstralen worden de leerlingen weer op een andere manier aan het denken gezet. Dit keer moeten ze niet als een mens bewegen, maar als een vis die boos, blij, bang of bedroefd kan zijn. Zwemt hij heel snel met kleine bewegingen of juist met hele langzame, grote bewegingen? Bepaalde oefeningen uit de basisreeks worden teruggehaald, maar in een ander vorm gegoten, zodat het met vissen en emoties te maken heeft.

### Les 4: Kleuren

|                           |            |                      |               |
|---------------------------|------------|----------------------|---------------|
| Grijs, geel, blauw & rood | Combinatie | Raad de emotie kleur | Hoe ging het? |
|---------------------------|------------|----------------------|---------------|

De leerlingen hebben in de vorige lessen met behulp van muziek, picto's en plaatjes inspiratie gekregen om hun emotie op verschillende manieren te benaderen. In deze les gaan we het hebben over kleur. Welke kleur komt er in jou op als je aan boos denkt? En welke emotie vind jij passen bij geel of groen, blauw etc.?

Omdat dit de laatste les is, wordt er getest in hoeverre zij bepaalde pasjes eigen hebben gemaakt om zelf er mee uit de voeten te kunnen. Reageren ze vanzelf op de muziek met de juiste passen of hebben ze nog hulp nodig? Kunnen ze samenwerken en een pose bedenken bij de juiste emotie? En kunnen anderen de pose duidelijk herkennen?

Deze lessenreeks sluit aan bij de doorlopende leerlijn Cultuureducatie met Kwaliteit in Zoetermeer. Meer informatie over Cultuureducatie met Kwaliteit vind je [hier](#).

De leerlijn dans is ontwikkeld door CKC & partners. Neem bij vragen contact op via [primair-onderwijs@ckc-zoetermeer.nl](mailto:primair-onderwijs@ckc-zoetermeer.nl).





# Emotie – De 4 B's

Groep 1/2, lessenreeks 'verdieping', les 1

## Lesdoel:

De leerlingen stellen zich met al hun zintuigen open voor dans m.b.v. bijpassende muziek. Ze ontdekken de elementen ruimte, tijd, kracht in combinatie met de emoties en gebruiken verschillende emoties om zich in voort te bewegen van de ene naar de andere hoek. De leerlingen uiten emoties in dans naar aanleiding van bepaalde muziek. Ze geven alleen of in tweetallen eenvoudige dansbewegingen vorm d.m.v. een aangeleerde choreografie. De leerlingen nemen tijdens het presenteren de rol als danser op zich, kijken naar en vertellen over hun eigen dans en dans van groepsgenoten.

## Benodigde materialen:

Muziek: [blij](#), [boos](#), [bang](#), [bedroefd](#) en [emotiedans](#).

## Opdrachten:

|                               |                     |            |             |
|-------------------------------|---------------------|------------|-------------|
| Blij, boos, bang of bedroefd? | Hoe beweeg jij dan? | Emotiedans | Presentatie |
|-------------------------------|---------------------|------------|-------------|

## Introductie:

Aan de hand van de vier b's (blij, boos, bang en bedroefd) ontdekken de leerlingen hoe ze zich kunnen uiten in dans. Door middel van bijpassende muziek ervaren de leerlingen de emoties nog beter waardoor ze aangespoord worden tot bepaalde bewegingen. De verschillende tempo's van de muziek zeggen ook iets over de emotie, waardoor de leerlingen ontdekken of je langzaam of snel beweegt bij een bepaalde emotie. Doordat de leerlingen verschillende bewegingen hebben ontdekt en onderzocht, krijg jij als leerkracht meer inzicht en inspiratie om bewegingen te bedenken die bij deze emoties horen, zodat je er een choreografie van kan maken.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Oriënteren:</b> Blij, boos, bang of bedroefd?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 5 minuten |
| <b>Opdracht:</b> De leerlingen zitten aan de kant in de zaal. Bespreek de vier B's met de leerlingen: blij, boos, bang en bedroefd. Laat hiervoor vier verschillende muziekjes horen die de emoties vertalen. Laat de leerlingen raden welk muziekje waar bij hoort. Muziek: <a href="#">blij</a> , <a href="#">boos</a> , <a href="#">bang</a> , <a href="#">bedroefd</a> . |           |
| <b>Reflecteren:</b> Bespreek welk gevoel de vormen bij de leerlingen oproepen. Wat voelen ze bij een hoekige vorm? En wat bij een ronde vorm?                                                                                                                                                                                                                                |           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Onderzoeken:</b> Hoe beweeg jij dan?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 20 minuten |
| <b>Opdracht:</b> Alle leerlingen zoeken een plekje in de zaal. Wanneer de muziek aan gaat, mogen ze lekker dansen. Wanneer het stopt, moeten ze op hun billen zitten. De leerlingen dansen volgens de emoties van de muziek. Muziek: <a href="#">blij</a> , <a href="#">boos</a> , <a href="#">bang</a> , <a href="#">bedroefd</a> .<br>Geef na elk liedjes een leerling de beurt: kan jij mij laten zien hoe jij blij - boos - bang - bedroefd danst? Laat een aantal leerlingen aan de beurt komen en bespreek de verschillende bewegingen. Wat maakt een beweging heel boos en wat heel blij etc.? Beweeg je dan snel of langzaam? |            |
| Je gaat nu een aantal oefeningen doen waarbij de leerlingen in tweetallen naar de overkant dansen. Je kunt steeds twee leerlingen het voor laten doen, en de bewegingen die zij maken bespreken. Begin met superblij, en gebruik hiervoor de muziek uit de vorige opdracht. Benoem steeds bepaalde passen die ze zouden kunnen laten zien. Voor blij is dat bijvoorbeeld huppelen en draaien van blijdschap. Vervolg met boos, met bewegingen als stampen op de grond, met heel veel kracht je armen heen en weer zwaaien en je hele lichaam schudden. Ga dan verder met bang, waarbij de leerlingen door een heel eng bos            |            |

lopen. Beweeg bijvoorbeeld heel dicht bij elkaar, een beetje snel of juist langzaam terwijl je goed kijkt of er iemand is. Sluit af met bedroefd, laat de leerlingen heel zielig lopen. Vegen ze hun tranen weg, kruipen ze over de grond, zoeken ze steun bij elkaar of troosten ze elkaar?

**Reflecteren:** Hoe heb jij boos gedanst? Of blij, bedroefd en bang? Beweeg je nou snel of langzaam?

**Uitvoeren: Emotiedans 10 minuten**

**Opdracht:** Sta met de leerlingen in een kring. Plak alle bewegingen van de vier basisemoties aan elkaar, waardoor je een kleine choreografie krijgt. De bewegingen vastzetten op een bepaalde telling is op dit moment niet belangrijk. Je kan bijvoorbeeld het volgende doen:

- Huppel van geluk op je plek en huppel vervolgens in het rond van blijdschap met de armen in de lucht.
- Wrijf je handen in je ogen en veeg je tranen weg van verdriet.
- Stamp vier keer van de woede en spring open met je armen over elkaar.
- Verschuil achter je handen van angst en krijgt knikkende knieën.

Oefen deze dans een aantal keer op muziek. Kunnen de leerlingen het ook zonder jou?

Muziek: [emotiedans](#).

**Reflecteren:** Vraag wat de volgorde van de emoties in de dans is. Waar bewegen we langzaam en waar wat sneller?

**Evalueren: De presentatie 5 minuten**

**Opdracht:** De leerlingen presenteren de dans aan elkaar. Verdeel hierbij de groep in kleinere groepjes, zodat ze naar elkaar kunnen kijken. Als het goed is, weet het publiek op dit moment wat hun rol is, en de dansers ook.

**Reflecteren:** Bij welk groepje ging het dansje heel goed? En kon je de emoties duidelijk zien?

**Aanvullende suggesties:**





# Emotie – Picto's

Groep 1/2, lessenreeks 'verdieping', les 2

**Lesdoel:** De leerlingen leren door te kijken en te praten over een picto fantasierijk te bewegen. Ze uiten emoties in de dans door te reageren met hun eerste gevoel. De leerlingen ontdekken ruimte, tijd en kracht m.b.v. picto's. Ze geven in tweetallen eenvoudige dansbewegingen vorm tijdens het spiegelen en gebruiken hun fantasie om zich te uiten in dans tijdens het spiegelen. Ze reageren op de sfeer van de muziek tijdens het spiegelen. De leerlingen kijken naar en vertellen over hun eigen dans en hun rol daarin.

**Benodigde materialen:** Vier picto's met gezichtsexpressies van de emoties (zie bijlagen).

Vier picto's met de lichaamshoudingen van de emoties (zie bijlagen).

Muziek: [blij](#), [boos](#), [bang](#), [bedroefd](#).

**Opdrachten:**

|             |                                           |                   |             |
|-------------|-------------------------------------------|-------------------|-------------|
| Wat is wat? | Rechtsom, linksom, ondersteboven en terug | Spiegel de emotie | Presentatie |
|-------------|-------------------------------------------|-------------------|-------------|

## Introductie:

Aan de hand van vier verschillende picto's herhaal je de vier emoties die de leerlingen in de vorige les hebben behandeld. Met behulp van de picto's creëren ze een ander inzicht in verschillende manieren van bewegen die met de desbetreffende emotie te maken hebben. Met behulp van verschillende elementen breiden ze hun danstaal uit op bijpassende muziek. Door de leerlingen te laten spiegelen, zijn ze aan het samenwerken en leren ze te geven en nemen oftewel aannemen wat de ander zegt en niet in discussie gaan.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| <b>Oriënteren:</b> Wat is wat?                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>5 minuten</b> |
| <b>Opdracht:</b> De leerlingen zitten aan de kant in de zaal. Laat de vier verschillende picto's met gezichtsexpressies zien (zie bijlagen). Het zijn vier gezichten met verschillende emoties. Vraag de leerlingen of ze kunnen vertellen bij welke picto welke emotie hoort. Blij, bang, boos of bedroefd? |                  |
| <b>Reflecteren:</b> Hoe beweeg jij bij deze emotie? Geef een paar leerlingen de beurt om in beweging te laten zien hoe zij dat doen.                                                                                                                                                                         |                  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Onderzoeken:</b> Rechtsom, linksom, ondersteboven en terug                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>20 minuten</b> |
| <b>Opdracht:</b> De leerlingen zoeken een plekje in de zaal waar ze op hun billen gaan zitten. Vraag aan de leerlingen of ze in een standbeeld kunnen laten zien dat er blij uitziet. Benadruk dat een standbeeld niet alleen een emotie met het gezicht laat zien, maar ook met het lichaam. Laat dan de picto van de lichaamshouding 'blij' zien (zie bijlagen). Reflectievraag: sta jij hetzelfde als het poppetje op het plaatje? Of sta jij anders? Wat is het verschil? Is er een goede of een foute manier? Doe dit vervolgens ook met boos, bedroefd en bang. Reflecteer na elke emotie met dezelfde vraag. |                   |
| Muziek: <a href="#">blij</a> . Haal de picto weer te voorschijn waar het poppetje blij met zijn armen omhoog staat. Vertel hierbij dat iedereen zo mag gaan staan. Wat gebeurt er als we het poppetje naar zijn zij kantelen? Hoe doe jij dat? En wat gebeurt er als we het poppetje ondersteboven op zijn handen laten staan? Hoe doe jij dat?                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |

Kantel het blaadje zo dat het poppetje op zijn buik ligt. Die kan je ook andersom doen, wanneer het op zijn rug ligt. Probeer alle mogelijkheden uit, maar benadruk wel dat de leerlingen hun armen in de lucht houden. Misschien kan het poppetje ook springen, draaien etc.

Muziek: [boos](#). Laat je inspireren door de muziek. Alle leerlingen gaan staan net zoals het boze poppetje doet. Houd de picto van boos vast en vertel het volgende: "Als ik met het poppetje opzij ga, gaan jullie dezelfde kant op (met de armen over elkaar zoals op het plaatje). Als ik met het poppetje naar beneden ga, doen jullie dat ook." Dit kan je ook met naar achteren en naar voren doen, maar ook in de rondte, springend, schuddend, van langzaam naar heel snel. Het enige wat je hoeft te doen is het plaatje in de rondte te laten bewegen, te laten springen, schudden, langzaam opzij schuiven etc. en de leerlingen volgen.

Muziek: [bang](#). Laat de picto van bang weer zien. Hoe kon je ook al weer zien dat het poppetje bang was? Hij verschuilt achter zijn arm. Kunnen de leerlingen zich ook achter hun handen verschuilen? En achter hun knieën, voeten, achter iemand anders? Zien ze iets in de zaal waarachter ze zich kunnen verschuilen? Doe de muziek aan en laat de leerlingen dansen. Als de muziek stopt, vertel je de leerlingen hoe ze zich gaan verschuilen.

Muziek: [bedroefd](#). Laat de picto van bedroefd zien. Kunnen jullie zo zitten zonder een krukje en zonder om te vallen? Kan je ook zo lopen? Kunnen jullie in dezelfde houding ook liggen op je rug? Op je zij? Kan het nog op een andere manier? Het lijkt erop dat, als iemand bedroefd is, hij zich klein maakt. Alle leerlingen gaan staan. Als de muziek aan gaat, maken ze zich heel langzaam klein totdat ze in de houding op dat krukje zitten. Herhaal deze opdracht nog een keer, maar dan tot de houding op de zij, op de rug etc.

**Reflecteren:** Is er een beweging die we nog niet hebben uitgeprobeerd maar wel past bij één van de picto's?

| <b>Uitvoeren:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Spiegel de emotie</b> | <b>15 minuten</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------|
| <p><b>Opdracht:</b> Maak tweetallen en laat de leerlingen tegenover elkaar staan. Verdeel elk tweetal in een nummer 1 en een nummer 2. Vertel dat de nummers 2 de spiegel zijn en de nummers 1 zijn de leerlingen die naar zichzelf in de spiegel kijken.</p> <p>Vraag: Wat zie jij altijd als je naar jezelf in de spiegel kijkt? Als je je arm omhoog doet, doet de spiegel dat dan ook? Uit deze vraag moet duidelijk worden dat de nummers 2 de nummers 1 na moeten doen, want zij zijn de spiegel. Vertel dat de nummers 1 houdingen uit de onderzoeksfase gaan gebruiken. De leerlingen moeten dus ook reageren op de muziek. Vertel niet van tevoren met welke emotie ze beginnen. Laat eerst een tweetal het voordoen, zodat iedereen snapt wat de bedoeling is. Nadat alle emoties langs zijn geweest, wisselen de leerlingen van rol.</p> <p>Muziek: <a href="#">blij</a>, <a href="#">boos</a>, <a href="#">bang</a>, <a href="#">bedroefd</a>. Wissel de muziek handmatig af.</p> <p><b>Reflecteren:</b> Wat was de volgorde het spiegelen? Welke emotie kwam eerst? Welke bewegingen heb jij gebruikt?</p> |                          |                   |

| <b>Evaluëren:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>De presentatie</b> | <b>5 minuten</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|------------------|
| <p><b>Opdracht:</b> Vraag aan de leerlingen wie het leuk vinden om het voor te doen. Je kan er ook voor kiezen om de leerlingen die het heel goed deden het voor te laten doen. Denk hierbij aan leerlingen die goed samen hebben gewerkt etc., zodat je dit er bij kan vermelden. Je kan er ook voor kiezen om het iedereen voor te laten doen en de groep dus op te splitsen in kleinere groepjes. Laat het publiek naar de leerlingen kijken en aan het eind een applaus geven.</p> <p><b>Reflecteren:</b> Als jij de spiegel bent, wat is dan jouw rol? Vind je dat moeilijk of makkelijk? Wat vind jij moeilijker, de spiegel zijn of de pasjes bedenken?</p> |                       |                  |

**Aanvullende suggesties:**



# Emotie - Visje vrolijk, visje boos?

Groep 1/2, lessenreeks 'verdieping', les 3

## Lesdoel:

De leerlingen gebruiken plaatjes van vissen met een bepaalde emotie als inspiratiebron voor eigen dans door ernaar te kijken en erover te praten. Ze gebruiken verschillende manieren van voortbewegen in dans. De leerlingen uiten met behulp van plaatjes emoties in de dans. Ze gebruiken hun fantasie om zich te uiten in de juiste vissenbeweging. De leerlingen geven in tweetallen en groepsgewijs eenvoudige dansbewegingen vorm door elkaar te volgen en na te doen. De leerlingen kijken naar en vertellen over hun eigen dans en dans van groepsgenoten.

## Benodigde materialen:

Afbeeldingen: [bang](#), [boos](#), [blij](#) en [bedroefd](#).

Muziek: [door de zaal](#), [uit de hoek](#), [slinger de slang](#), [volgen en nadoen](#).

Eventueel: pionnen en hoepels.

## Opdrachten:

|                 |                  |                 |             |
|-----------------|------------------|-----------------|-------------|
| Plaatjes kijken | Hoe danst de vis | De vissenschool | Presenteren |
|-----------------|------------------|-----------------|-------------|

## Introductie:

Aan de hand van plaatjes van vissen die een bepaalde emotie uitstralen worden de leerlingen weer op een andere manier aan het denken gezet. Dit keer moeten ze niet als een mens bewegen, maar als een vis die boos, blij, bang of bedroefd kan zijn. Zwemt hij heel snel met kleine bewegingen of juist met hele langzame, grote bewegingen? Bepaalde oefeningen uit de basisreeks worden teruggehaald, maar in een ander vorm gegoten, zodat het met vissen en emoties te maken heeft.

**Oriënteren: Plaatjes kijken** **5 minuten**

**Opdracht:** Laat aan de leerlingen de plaatjes van het boek 'Vrolijk' van Mies van Hout zien: [bang](#), [boos](#), [blij](#) en [bedroefd](#). Het zijn verschillende vissen in verschillende kleuren. Welke vis is boos? Hoe zie je dat? Welke vis is blij? En bang en bedroefd? Zegt de kleur ook iets over de gevoelens van de vis?

**Reflecteren:** Hoe zou jij bewegen als je een droevige/bange/boze/blijje vis was?

**Onderzoeken: Hoe danst de vis** **15 minuten**

**Opdracht:** Laat de leerlingen een plekje in de zaal zoeken en vertel de opdracht. Als de muziek aan gaat, mogen jullie dansen als een vis. Als de muziek stopt moet je weer zitten op de grond. Vraag aan een aantal leerlingen het volgende en laat ze het voordoen:

- Hoe danste jou vis?
- Heen en weer of op en neer?
- Is het een grote of een kleine vis?

Muziek: [door de zaal](#)

Dezelfde regels, alleen nu tover ik jullie om in een..... laat het plaatje zien van de boze vis.

Muziek gaat aan en de leerlingen dansen als een boze vis. Muziek stopt en de leerlingen gaan zitten.

- Beweeg je als een boze vis snel of langzaam?
- Is deze vis dik, dun, groot of klein? Hoe beeld je dat uit?

Doe dit ook met blij, bang en bedroefd. Bespreek de duidelijke verschillen van die de leerlingen maken per emotie.

De leerlingen zitten op de bank. Maak tweetallen. Vertel dat ze met hun tweetal naar de hoek zwemmen als een visje. Samen met hun tweetal bedenken ze wat voor een vis ze zijn. Ben je boos, blij, bang of bedreefd?

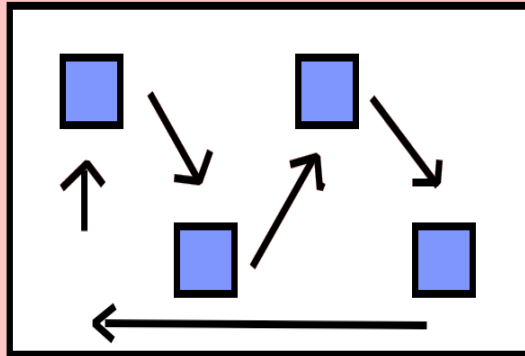
Muziek: [uit de hoek](#)

**Reflecteren:** Welke vis was jij en wat voor beweging heb jij gemaakt? Heb bij iemand anders een andere vis gezien? Welke was dat en van wie?

**Uitvoeren:** Vissenschool

15 minuten

**Opdracht:** Muziek: [slinger de slinger](#). Maak met de leerlingen een lange rij. Herinner de leerlingen aan de trein van de basisreeks. Vertel dat we net zoals de trein slinger de slinger door de zaal gaan, alleen zijn we nu een school van vissen. Diegene die als eerst in de rij staat, bedenkt de vissenbeweging en de rest volgt terwijl je slinger de slinger door de zaal gaat. Leg de vissenplaatjes van de vissen slinger de slinger door de zaal zoals hieronder in het plaatje aangegeven staat. De volgorde maakt niet uit. Het is de bedoeling dat de leerlingen de richting van de pijlen volgen (misschien ook aan te geven met pionnen). Zodra je langs een emotie komt, moet je op die manier als een vis zwemmen. Misschien is het handig om een keer samen met de leerlingen te doen voordat je een oudste kleuter de taak geeft.



Muziek: [volgen en nadoen](#). Herinner de leerlingen aan de vliegtuigjes uit de basisreeks, waar ze met tweetallen in een hoepel zaten. Maak opnieuw tweetallen. Deze gaan samen in een hoepel zitten. Verdeel elk tweetal weer in nummers 1 en 2 - net als bij de vliegtuigjes. Alleen nu zijn het visjes. De nummers 1 dansen door de zaal en de nummers 2 kijken goed wat voor een visje er gedanst wordt. Daarna wissel je en doe de nummers 2 het na. Uiteraard is het de bedoeling dat ze een visje kiezen met een bepaalde emotie.

**Reflecteren:** Wat voor een vis heb jij net nagedaan?

**Evalueren:** Presenteren

10 minuten

**Opdracht:** Laat een aantal leerlingen de vissenschool presenteren. Kies de leerlingen uit die de opdracht goed begrepen hadden. Kies vervolgens een aantal leerlingen uit die de nummers 1 en 2 goed begrepen hadden en laat hen het presenteren. Bespreek na elk optreden met de hele groep wat er te zien was.

**Reflecteren:** Hoe kan je zien dat een vis boos is? En blij, bedreefd en bang?

**Aanvullende suggesties:**

Je kunt het boekje 'Vrolijk' ook in prentenboekvorm verkrijgen en het met de klas bekijken.

# Emotie – Kleuren

Groep 1/2, lessenreeks 'verdieping', les 4

**Lesdoel:** De leerlingen stellen zich met hun zintuigen open voor dans door te luisteren naar muziek en te kijken naar en te praten over bijbehorende kleuren. Dit wordt als inspiratiebron gebruikt. De leerlingen ontdekken ruimte, tijd en kracht door te reageren op de juiste muziek en op de juiste plek in de zaal te gaan dansen. De leerlingen uiten emoties in dans met kleur als inspiratiebron. Ze gebruiken hun fantasie om zich te uiten in dans. De leerlingen geven in tweetal eenvoudige dansbewegingen vorm door in een pose te gaan staan. Ze kijken naar en vertellen over hun eigen dans en de rol die ze daar in hebben gehad.

**Benodigde materialen:** Vier gekleurde vellen: grijs, geel, blauw en rood.

Afbeeldingen: [bang](#), [boos](#), [blij](#) en [bedroefd](#)

Muziek: [blij](#), [boos](#), [bang](#), [bedroefd](#), [uit de hoek](#), [stopdans](#).

**Opdrachten:**

|                           |            |                      |               |
|---------------------------|------------|----------------------|---------------|
| Grijs, geel, blauw & rood | Combinatie | Raad de emotie kleur | Hoe ging het? |
|---------------------------|------------|----------------------|---------------|

## Introductie:

De leerlingen hebben in de vorige lessen met behulp van muziek, picto's en plaatjes inspiratie gekregen om hun emotie op verschillende manieren te benaderen. In deze les gaan we het hebben over kleur. Welke kleur komt er in jou op als je aan boos denkt? En welke emotie vind jij passen bij geel of groen, blauw etc.?

Omdat dit de laatste les is, wordt er getest in hoeverre zij bepaalde pasjes eigen hebben gemaakt om zelf er mee uit de voeten te kunnen. Reageren ze vanzelf op de muziek met de juiste passen of hebben ze nog hulp nodig? Kunnen ze samenwerken en een pose bedenken bij de juiste emotie? En kunnen anderen de pose duidelijk herkennen?

**Oriënteren:** Grijs, geel, blauw & rood 5 minuten

**Opdracht:** De leerlingen zitten aan de kant in de zaal. Stel de volgende vraag: aan welke kleur denk jij als je verdrietig bent? Vraag dit bij alle emoties.

Pak de muziek van les 1 weer terug en neem vier gekleurde vellen (rood-blauw-grijs-geel). Speel ze alle vier de muziekjes af en vraag bij elk muziekje welke kleur daarbij hoort. Muziek: [blij](#), [boos](#), bang (losse bijlage), [bedroefd](#).

**Reflecteren:** Vraag na elke vraag door aan de leerlingen waarom ze vinden dat die kleur past bij die emotie.

**Onderzoeken:** Combinatie 20 minuten

**Opdracht:** Muziek: [blij](#), [boos](#), [bang](#), [bedroefd](#). Leg in elke hoek van de zaal één van de gekleurde blaadjes. Als ze de muziek horen van het rode blaadje, gaan ze daarheen en daar dansen. Horen ze de muziek van het blauwe blaadje, gaan ze daarheen en daar dansen. Zeg nog niks over de manier waarop ze moeten dansen. Kijk of ze al uit zichzelf erop reageren of juist niet.

Haal de picto's en de visjes van Mies van Hout terug en vraag bij welke kleur wat hoort. Afbeeldingen: [bang](#),

**boos, blij** en **bedroefd**. Stel de volgende vraag: Hoe moet je dansen als je (bijvoorbeeld) bij rood staat? Of als je een leerling hebt gezien die het goed heeft gedaan, laat je diegene het voordoen. Spoor de leerlingen aan om de bewegingen van de vorige lessen zoals bij de picto's en de visjes ook te gebruiken. Herhaal nu weer de opdracht en kijk of de leerlingen nu duidelijker de emoties in de dans kunnen laten zien bij de juiste kleuren.

Muziek: **uit de hoek**. Kies je eigen emotie. Hoe voel jij je vandaag? Ben je blij, bang, boos of verdrietig? De leerlingen mogen zelf de emotie kiezen die ze naar de overkant willen laten zien. Vertel hierbij dat ze ook de bewegingen van de picto's en visjes kunnen gebruiken. De muziek is rustig. Probeer de leerlingen naar de muziek te laten luisteren en met rust naar de hoek te laten dansen.

Muziek: **stopdans**. De leerlingen dansen door de zaal. Als je de muziek stopt, houd je een van de gekleurde blaadjes in de lucht, bijvoorbeeld rood. De leerlingen laten dan een boos standbeeld zien. Als de muziek weer verder gaat, mogen ze weer normaal dansen. Ga zo alle kleuren een aantal keren langs.

**Reflecteren:**

Hoeken: wie hoorde gelijk al hoe je moest dansen zonder dat de leerkracht het zei?

Uit de hoek: welke emotie heb jij uit de hoek gekozen en waarom?

Stopdans: welke poses heb jij gebruikt bij de stopdans?

**Uitvoeren: Raad de emotie kleur 15 minuten**

**Opdracht:** Maak tweetallen. Zet twee leerlingen (of één bij een oneven aantal) op de gang. Geef elk tweetal een kleur. De kleur geeft aan wat voor een soort standbeeld ze bedenken (boos, blij, bang of bedroefd). Als de leerlingen klaar zijn, blijven ze op de grond bij elkaar zitten. Haal de leerling(en) van de gang binnen. Zij gaan alle leerlingen langs en raden welke kleur bij het standbeeld dat uitgebeeld wordt hoort.

**Reflecteren:** Bij wie vond je het standbeeld heel duidelijk zeggen welke kleur het was?

**Evalueren: Hoe ging het? 5 minuten**

**Opdracht:** Welke vier emoties hebben we gedanst? Kan jij vier totaal verschillende emoties laten zien die bij die vier emoties horen? Stimuleer de leerlingen om vier verschillende bewegingen uit de vier verschillende lessen te halen (muziek, picto's, vissen en kleuren).

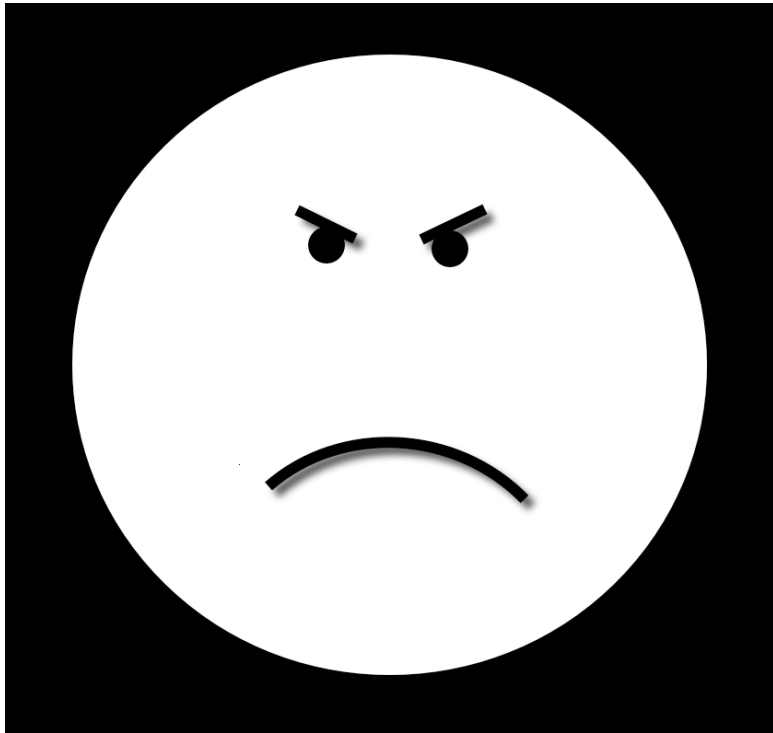
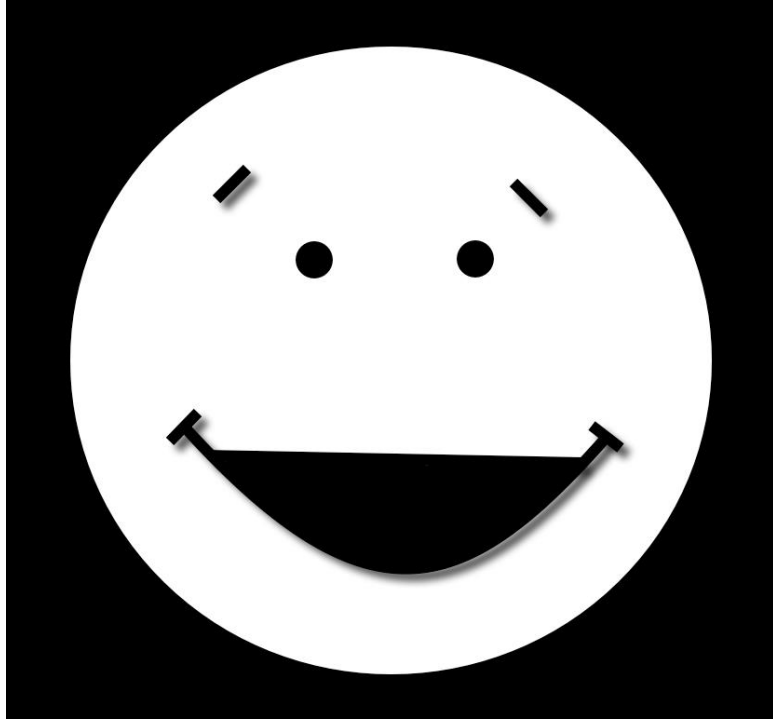
**Reflecteren:** Wie van jullie heeft het standbeeld bedacht? Of hebben jullie dat samen gedaan? Wie vond het moeilijk om samen te werken? Hebben jullie naar elkaar geluisterd? Hoe deden jullie dat?

**Aanvullende suggesties:**

## Bijlagen – Picto's met gezichtsexpressies







## Bijlagen – Picto's met lichaamshoudingen







